

**JYVÄSKYLÄN PAVILJONKI
MUSIIKKISALI JA LAAJENNUSSUUNNITELMA
JYVÄSKYLÄ**

HANKESUUNNITELMA 18.1.2016

SISÄLLYSLUETTELO

0 YLEISTÄ	4
0.1 HANKESUUNNITELMA.....	4
0.2 HANKKEEN ORGANISAATIO.....	5
1 HANKKEEN TAUSTAA	8
2 HANKKEEN TAVOITTEET JA PERUSTELUT	8
2.1 HANKKEEN TAVOITE	8
2.2. PERUSTELUT JA TOIMINNALLISET LÄHTÖKOHDAT	9
3 RAKENNUSPAIKAN ASEMAKAAVAN HISTORIAA	12
4 HANKKEEN VAIHEISTUS	13
5 RAKENNUSPAIKKA	14
5.1 TONTTI.....	14
5.2 KAAVATILANNE JA KAAVA.....	14
5.3 TONTINKÄYTTÖSUUNNITELMA JA KAUPUNKIKUVA	15
5.4 PERUSTAMISOLOSUHTTEET	15
5.5 TONTIN HALLINTAOIKEUS.....	16
6 TILAOHJELMA	16
7 TILOJEN JA TALON VISUAALISEN ILMEEN KUVAUS	17
7.1 MUSIIKKISALIN JA YHTEISTILOJEN KUVAUS	17
7.2 UUDET KOKOUS- JA TOIMISTOTILAT	17
7.3 AKUSTIIKKA, JÄRJESTELMÄVAATIMUKSET JA MATERIAALIT	18
7.4 ESITYSTEKNISET JÄRJESTELMÄT	19
7.5 VISUAALINEN ILME, TAIDE JA MATERIAALIT	19
8 RAKENNUS- JA TALOTEKNIikka	22
8.1 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET	22
8.2 POHJARAKENNUSTEKNIikka	22
8.3 RAKENNETEKNIikka JA MATERIAALIT	22
8.4 LVIA-TEKNIikka- JA JÄRJESTELMÄVAATIMUKSET	23
8.5 SÄHKÖTEKNIikka- JA JÄRJESTELMÄVAATIMUKSET	24
8.6 VALAISTUSTAVOITTEET JA RATKAISUT	25
8.7 PALOTEKNISET RATKAISUT	26
9 HANKEAIKATAULU	27
10 HANKKEEN TOTEUTUS	27
11 RAKENTAMIS- JA PURKUKUSTANNUKSET	28
12 HANKKEEN TIEDOTUS	28

LIITTEET:	LIITE 1	Asemakaavaote
	LIITE 2	Tilaohjelma
	LIITE 3	Arkkitehtisuunnittelu luonnossuunnitelma laajuuslaskelmakaaviot rakennustapaselostus ja väestösuojalaskelma
	LIITE 4	Akustinen ja esitystekninen suunnittelu suunnitteluraportti
	LIITE 5	Rakenne- ja geotekninen suunnittelu suunnitteluraportti
	LIITE 6	LVIA-suunnittelu lämpö-, vesi, ilmastointi ja automaatiojärjestelmien suunnitteluraportti
	LIITE 7	Sähkötekniset järjestelmät sähköseloste suunnitelmaluonnokset ja -kaaviot sähköteholaskelma energiansäilytysarvio
	LIITE 8	Palotekninen suunnittelu palotekninen selvitys ja suunnitelmakaaviot
	LIITE 9	Valaistussuunnittelu suunnitteluraportti ja tekninen selvitys
	LIITE 10	Puutaitelija luonnokset verhouspaneeleista verhousten työselostus ja kustannusarviot
	LIITE 11	Kustannuslaskenta laskentamuistio - yhteenveto ja laskentaperusteet tavoitehintalaskelmat eroteltuina korjaus- ja uudisrakentamisesta

0 YLEISTÄ

0.1 Hankesuunnitelma

Hankesuunnitelma on Jyväskylän Paviljongin kokonaissuunnitelma, joka sisältää musiikkisalilin lisäksi Paviljongin muutoksia ja laajennuksen. Aiemmin käytetty konserttisali-termi on muutettu suunnitelmassa musiikkisaliksi, joka kuvaa paremmin salin soveltuvuutta laajasti akustiselle musiikille.

Hankesuunnitelman tarkoituksena on kuvata hankkeen tekninen toteutus, toiminnalliset lähtökohdat ja tavoitteet sekä esittää kustannusarvio hankkeelle. Hankesuunnitelma on laadittu yksityiskohtaiseksi, jotta se luo hankkeen eteenpäin viemiselle mahdollisimman hyvät lähtökohdat. Hankesuunnitelman tarkkuus helpottaa myös rahoitus- ja toteutusmallien laadintaa sekä muuta jatkosuunnittelua.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunginjohtajan asettaman konserttisalityöryhmän ohjaamana työnä vuosina 2012-2016.

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtajat	kansliapäällikkö Heli Leinonkoski apulaiskaupunginjohtaja Timo Koivisto	-2014
Jäsenet		
Jyväskylän kaupunki	kiinteistöjohtaja Esko Eriksson kaupunginarkkitehti Ilkka Halinen kaupunginarkkitehti Leila Strömberg	-2014 2015-
Paviljonkisäätiö	puheenjohtaja Timo Fredriksson asiamies Jukka Kariniemi	2014-
Jyväskylän Paviljonki	toimitusjohtaja messut Leo Potkonen toimitusjohtaja kongressi Pietari Sorri	2013-
Jyväskylä Sinfonia	intendentti Lasse Allonen intendentti Emma Anttila intendentti Kristiina Itäranta	-2013 2013-2014 2015-
Jyväskylän konserttisalin hanketuki ry	professori Anita Kangas arkkitehti Ilkka Halinen professori Lea Pulkkinen	2014- 2015- -2014
Asiantuntijat	rakennuttajakonsultti Lauri Blom kapellimestari Ville Matvejeff arkkitehti Samuli Miettinen toimitusjohtaja Jouko Astor, Verkatehdas	2014-

0.2 Hankkeen organisaatio

0.21 Tilaaja

Nimi: Jyväskylän kaupunki
 Osoite: PL 193, 40101 Jyväskylä
 Puhelin (keskus): 014 266 0000
 Sähköposti: kirjaamo@jkl.fi

Tilaajan edustaja: Kansliapäällikkö Heli Leinonkoski
 Puhelin: 014 266 1503

0.22 Käyttäjän edustajat

Nimi: Jyväskylän Paviljonkisäätiö
 Osoite: Jyväskylän Paviljonkisäätiö c/o Jykes Kiinteistöt Oy
 Kiväärитеhtaankatu 6 C 2
 Puhelin (keskus): 014 338 0900
 Sähköposti: jukka.kariniemi@jykeskiinteistot.fi
 timo.fredrikson@jkl.fi

Käyttäjän edustaja: Timo Fredrikson/Jukka Kariniemi
 Puhelin: 0400 343 211/050 598 5001

Nimi: Jyväskylän Messut / Jyv Kongressikeskus
 Osoite: Lutakonaukio 12, 40101 Jyväskylä
 Puhelin (keskus): 014 334 000
 Sähköposti: leo.potkonen@jklmessut.fi
 pietari.sorri@jklpaviljonki.fi

Käyttäjän edustaja: Leo Potkonen/Pietari Sorri
 Puhelin: 0500 499 964/040 538 3621

Nimi: Jyväskylä Sinfonia
 Osoite: Puistokatu 2 A 40100 Jyväskylä
 Puhelin (keskus): 014 266 0000
 Sähköposti: jkl.sinfonia@jkl.fi

Käyttäjän edustaja: Kristiina Itäranta / Emma Anttila
 Puhelin: 014 266 4169

0.23 Rakennuttaminen ja valvonta

Nimi: Jyväskylän Paviljonkisäätiö

Rakennuttajakonsultti:

Nimi: Ramboll Oy
 Osoite: Ylistönmäentie 26,40500 Jyväskylä
 Puhelin (keskus): 020 75 5611
 Sähköposti: lauri.blom@ramboll.fi

Rakennuttajakonsultti: Lauri Blom
 Puhelin: 020 75 5611

0.24 Pääsuunnittelu

Nimi: JKMM Arkkitehdit
 Osoite: Lapinrinne 3
 Puhelin (keskus): 09 2522 0700
 Sähköposti: samuli.miettinen@jkmm.fi

Pääsuunnittelija: Samuli Miettinen
 Puhelin: 040 722 0271

0.25 Suunnittelijat

Arkkitehtisuunnittelu:

Nimi: JKMM Arkkitehdit
 Osoite: Lapinrinne 3
 Puhelin (keskus): 09 2522 0700
 Sähköposti: samuli.miettinen@jkmm.fi
 christopher.delany@jkmm.fi

Arkkitehti: Samuli Miettinen
 Puhelin: 040 722 0271
 Arkkitehti: Christopher Delany
 Puhelin: 045 109 0280

Sisustusarkkitehtisuunnittelu:

Nimi: JKMM Arkkitehdit

Akustinen suunnittelu:

Nimi: Akukon Oy
 Osoite: Hiomotie 19, 00380 Helsinki
 Puhelin (keskus): 010 320 0700
 Sähköposti: henrik.moller@akukon.fi

Yhdyshenkilö: Henrik Möller
 Puhelin: 0500 708 263

Pohjarakennussuunnittelu:

Nimi: Ramboll Finland Oy
 Osoite: Säterinkatu 6, 02601 Espoo
 Puhelin (keskus): 020 755 611
 Sähköposti: petri.tyynela@ramboll.fi

Yhdyshenkilö: Petri Tyynelä
 Puhelin: 040 589 2007

Rakennesuunnittelu:

Nimi: Ramboll Finland Oy
 Osoite: Säterinkatu 6, 02601 Espoo
 Puhelin (keskus): 020 755 611
 Sähköposti: ilkka.mikkola@ramboll.fi
 jyrki.isokaanta@ramboll.fi

Yhdyshenkilö: Ilkka Mikkola/Jyrki Isokääntä
 Puhelin: 040 689 9104/ 0400 548 947

LVI AJ-suunnittelu:

Nimi: Insinööritoimisto Mittatyö Timo Holopainen
Osoite: Ukoniementie 19, 40250 Jyväskylä
Puhelin (keskus): 010 4392 300
Sähköposti: timo.holopainen@mittatyo.com

Yhdyshenkilö: Timo Holopainen
Puhelin: 050 60 695

Sähkösuunnittelu:

Nimi: Easytec Oy
Osoite: Kauppakatu 14 A 27, 40100 Jyväskylä
Puhelin (keskus): 010 423 5200
Sähköposti: heikki.leppisaari@easytec.fi

Yhdyshenkilö: Heikki Leppisaari
Puhelin: 050 522 8694

Valaistussuunnittelu:

Nimi: Granlund Oy
Osoite: Malminkaari 21, PL 59, 00701 Helsinki
Puhelin (keskus): 010 759 2000
Sähköposti: sara.leino@granlund.fi

Yhdyshenkilö: Sara Leino
Puhelin: 0440 535 999

Palotekninen suunnittelu:

Nimi: Paloässät Oy
Osoite: Sinimäentie 10 A, 02630 Espoo
Puhelin (keskus): 050 3100 811
Sähköposti: sami.hamalainen@paloassat.fi

Yhdyshenkilö: Sami Hämäläinen
Puhelin: 050 436 4358

Kustannuslaskenta:

Nimi: Ramboll CM Oy
Osoite: Länsikatu 15, 80110 Joensuu
Sähköposti: jarkko.karvonen@ramboll.fi

Yhdyshenkilö: Jarkko Karvonen
Puhelin: 050 529 1404

Taiteilija:

Nimi: Ilona Rista
Osoite: Junailijankuja 1 G 117, 00520 Helsinki
Puhelin: 0400 708 486
Sähköposti: ilona@rista.net

1 HANKKEEN TAUSTAA

Musiikkisalin toteuttamista ja sijaintivaihtoehtoja on selvitetty viimeisten vuosikymmenten aikana useaan otteeseen.

Vuonna 1998 järjestettiin kansainvälinen arkkitehtuurikilpailu musiikki- ja taidekeskuksen suunnittelusta Kilpisenkadun ja Vapaudenkadun kulmaan. Kilpailun voittivat sveitsiläiset Zita Cotti ja Martina Hauser, jotka jatkoivat suunnittelua laatimalla kilpailuohjelmasta supistetun tilaohjelman. Suunnitelma ei kuitenkaan edennyt päätöksentekoon.

Kaupunginvaltuusto päätti 11.12.2006/183, että salia ei sijoiteta Valtiontalon viereiselle tontille. Uudeksi sijaintivaihtoehdoksi nostettiin Paviljongin viereinen Konttoriaukio. Merkittävimpana syynä tähän olivat toiminnalliset synergiat Paviljongin kanssa.

Arkkitehtitoimisto CJN laati Paviljongin kylkeen Konttoriaukiolle hankesuunnitelman, joka esiteltiin kaupunginhallitukselle 12.5.2008, mutta joka ei kuitenkaan edennyt päätöksentekoon.

Vuonna 2011 musiikkisalin suunnittelun tavoitteeksi asetettiin Paviljonkia vahvistava toiminnallinen, taloudellinen ja arkkitehtoninen kokonaisratkaisu. Tavoitteen testaamiseksi pyydettiin ideasuunnitelma JKMM Arkkitehdit Oy:ltä, joka oli tehnyt vastaavanlaisen suunnitelman Hämeenlinnan Verkatehtaalle. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ideasuunnitelman mukaisen toteutuksen mahdollistavan asemakaavamuutoksen 27.8.2012/9. Hankesuunnitelman laatimisesta järjestetyn tarjouskilpailun voitti JKMM Arkkitehdit Oy.

Musiikkisalin hankesuunnittelu käynnistyi vuonna 2012 kaupunginvaltuuston varaamalla 25 000 euron määrärahalla ja suunnittelu on jatkunut Jyväskylän Konserttisalin hanketuki ry:n ja Paviljonkisäätiön rahoittamana. Paviljonkisäätiö on osallistunut hankesuunnittelun kustannuksiin siltä osin kun se on koskenut välittömästi Paviljonkiin liittyviä tiloja. Vuoden 2015 talousarviossa kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa Paviljonkisäätiön huolehtimaan musiikkisalia koskevien, päätöksenteossa tarvittavien suunnitelmien loppuunsaattamisesta.

JKMM Arkkitehdit kokosi tarvittavien erityisalojen suunnittelijaryhmän ja koordinoi suunnittelua. Hankesuunnittelua ohjasi kaupunginjohtajan nimeämä konserttitalityöryhmä.

2 HANKKEEN TAVOITTEET JA PERUSTELUT

2.1 Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa Jyväskylään korkeatasoinen, akustinen musiikkisali,

joka vahvistaa Jyväskylän ja Jyväskylä Paviljongin asemaa valtakunnallisesti tunnettuna ja haluttuna konserttien, kongressien ja messujen järjestäjänä.

Jyväskylä Paviljonki on sijainniltaan ainutlaatuinen Suomessa. Keskeinen sijainti korostuu lähivuosina entisestään, kun Lutakon alue valmistuu ja suunnittelun painopiste siirtyy keskustan ja Lutakon väliselle alueelle. Paviljongin kehittäminen ja vahvistaminen kansallisesti ja kansainvälisesti merkittäväksi foorumiksi lisää Keski-Suomen vetovoimaa, identiteettiä ja tunnettavuutta. Se lisää alueen hyvinvointia ja vireyttä elinkeinoelämää. Tulevaisuudessa Paviljonki on entistäkin tärkeämmässä asemassa keskustaa kehitettäessä. Lisäksi Paviljongin alueella ja sataman kärjen toteuttamisella on yhteinen rooli mm. tapahtumapaikkana ja matkailun edistämisessä.

Musiikkisalin toteuttaminen Paviljongin yhteyteen monipuolistaa tapahtuma- ja kulttuuritarjontaa. Se tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden musiikin monipuoliseen esittämiseen, kuuntelemiseen ja taltiointiin, musiikkikasvatukseen sekä alan monimuotoiseen ja monitieteiseen tutkimukseen. Salin tekniikka mahdollistaa korkeatasoiset taltiointit ja esitysten monipuolisen välityksen kuulijoille.

Salin toteuttaminen luo Jyväskylä Sinfoniale asianmukaiset harjoittelu- ja konserttiolosuhteet sekä edellytykset orkesterin jatkuvalla taiteelliselle kehittymiselle. Musiikkisali mahdollistaa niin Sinfonian kuin Paviljonginkin yleisömäärien huomattavan kasvattamisen.

Sali mahdollistaa uusia oppimis- ja tutkimusympäristöjä musiikin alan koulutukselle alueen korkeakouluissa (JY, JAMK).

Salin myötä Jyväskylän Paviljongista on mahdollisuus luoda kulttuurin ja elinkeinoelämän yhdistävä näyttämö ja vahvistaa koko Keski-Suomea musiikkimaakuntana. Arkkitehtonisesti ja teknisesti vaikuttava musiikkisali toimii keskisuomalaisen kulttuurin käyntikorttina valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Perustelut ja toiminnalliset lähtökohdat

Jyväskylän Paviljongin laajennushanke on kaupunginvaltuustossa 5.12.2014 hyväksytyn ”*Rohkeasti aikaansa edellä - Jyväskylä*” -kaupunkistrategian ja sen linjausten mukainen. Strategian linjaa muun muassa että: ”*Jyväskylä on vireä ja monimuotoinen koulutuksen, osaamisen, kulttuurin ja liikunnan keskus, kauniin luonnon ja arkkitehtuurin kaupunki*”, ”*rohkeus ja luovuus antavat uskallusta muuttua, muuttaa, etsiä ja kokeilla*” sekä ”*teemme Jyväskylästä vetovoimaisimman ja kansainvälisesti tunnustetun koulutus-, osaamis- ja tapahtumakeskuksen*”.

2.2.1 Jyväskylä Paviljonki

Nykyisin Paviljongissa järjestetään vuosittain yli 1600 erilaista tapahtumaa ja tilaisuutta,

joista viihde- ja konserttitapahtumia on yli 50. Nykyinen 1500-paikkainen Wilhelm-Sali on suosittu konserttien ja kongressien pitopaikka, mutta ei Akukon Oy:n vuonna 2007 Paviljonkisäätiölle tekemän selvityksen mukaan sovellu akustiselle musiikille.

Kaikkiaan vuosittainen kävijämäärä Paviljongin tapahtumissa on n. 400 000. Lisäksi alueen aukioilla ja satamassa järjestetään useita ulkoilmatapahtumia sekä festivaaleja, joissa käy kymmeniä tuhansia ihmisiä. Paviljonki-kokonaisuuden palvelut monipuolistuivat ja kaupungin hotellikapasiteetti kasvoi vuonna 2012, kun Paviljonki sai kylkeensä Solo Sokos Hotel Paviljongin.

Paviljongin kongressisiipi avattiin yleisölle vuonna 1999. Kiinteistössä on lähivuosina tulossa merkittäviä korjausvelkaan sekä tekniikan uudistamiseen liittyviä kunnostustarpeita, jotka olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa musiikkisalin rakentamisen yhteydessä.

Musiikkisalihankkeen osana on suunniteltu Paviljongin ulkoisen ilmeen uudistaminen. Tämä nostaa rakennuksen arvoa ja arvostusta sekä tekee siitä modernin tapahtumaympäristön vuosikymmeniksi eteenpäin.

Musiikkisali toimii osana Paviljongin palvelukokonaisuutta, mikä mahdollistaa kahden salin yhtäaikaisen käytön. Lisäksi musiikkisalin oheistiloja voidaan hyödyntää muiden tilaisuuksien yhteydessä. Alustavan arvion mukaan uusi rakennettava kokonaisuus mahdollistaisi tilaisuuksien määrän kasvattamisen jopa 3000 tilaisuuteen vuosittain. Paviljongin alueen vuosittainen kokonaiskävijämäärä kasvaisi nykyisestä noin 400 000:sta arvion mukaan yli 500 000 kävijään.

Musiikkisalin toiminnallinen yhteys Paviljongin muuhun toimintaan on suora ja tehokas. On luontevaa, että Paviljongin nykyiset myynti-, tilavaraus- sekä palveluprosessit toimivat musiikkisalin palveluoperoinnin toteuttajina eli salin ulosvuokrauksen hoitaa Kongressikeskus. Yhteiset aula-, wc-, ravintola- ja parkkitilat mahdollistavat monipuoliset palvelut. Näin tilojen käyttöaste pysyy korkeana ja ylläpitokulut edullisina.

Paviljongin matkailutuloaikutus seudulle on tutkittu viimeksi vuonna 2006, jolloin välitön matkailutuloaikutus oli 38 Me ja välillinen sekä välitön matkailutulo yhteensä yli 50 Me.

2.2.2 Jyväskylä Sinfonia

Jyväskylä Sinfonian tehtävänä on tuottaa taiteellisista lähtökohdista korkealuokkaista orkesteritoimintaa, osallistua aktiivisena toimijana musiikkikasvatustyöhön sekä edistää orkesteripalveluiden saatavuutta eri väestöryhmille Jyväskylässä ja Keski-Suomen alueella. Sinfonia on valtionosuutta saava orkesteri, jonka toimintaa säätelee Teatteri- ja orkesterilaki (3.8.1992/730). Vuonna 2015 valtionosuus oli 942 155 euroa. Jyväskylä Sinfonia tarjoaa vuosittain yli sata konserttia ja musiikkitapahtumaa, joissa käy noin 28 000 kuulijaa. Jyväskylä Sinfonian konsertit ovat yli 10 vuoden ajan olleet pääsääntöisesti loppuunmyytyjä. Sinfonian tulot ovat nykyisellään noin 400 000 euroa.

Orkesterin muuhun toimintaan kuuluvat kansallinen ja kansainvälinen levytys- ja kiertue-toiminta sekä konserttien radio-, televisio- ja nettilähetykset. Jyväskylä Sinfonia toimii Jyväskylän oopperan orkesterina ja tekee laajamuotoista yhteistyötä alueen kolmannen sektorin kanssa.

Yleisökasvatustyön kautta Jyväskylä Sinfonia edistää musiikin tuomista kaikkien ihmisten ulottuville. Yleisökasvatukseen kuuluvat muun muassa muusikoiden ja lasten yhteiset soitinpajat, yleisölle avoimet kenraaliharjoitukset, esiintyjien ja yleisön väliset taiteilijataapaamiset sekä Jyväskylän kaikkien kuudesluokkalaisten konsertit vuosittain.

Orkesterissa työskentelee 38 vakituista muusikkoa, kolme hallinnon työntekijää sekä nuotistonhoitaja-tuottaja. Heidän lisäksi Jyväskylä Sinfonia työllistää kolmannen sektorin toimijoita ja suuren joukon tilapäisiä muusikoita, tuotantohenkilöstöä, kapellimestareita, solisteja sekä säveltäjiä.

Tällä hetkellä Jyväskylä Sinfonian toiminta jakautuu kahteen eri toimitilaan. Harjoitustilat sekä hallinto toimivat Kolmikulmassa, kahdessa kerroksessa osoitteessa Puistokatu 2 A. Konserttitoiminta keskittyy pääasiallisesti keskiviikkoiltaisina Jyväskylän teatteritalolle, jonne orkesteri tuo kolme kertaa kuukaudessa koko koneistonsa. Muina konserttipaikoina toimivat alueen kirkot ja kamarikonserttitoimintaan sopivat pienemmät salit. Yleisökasvatusta tehdään vaihtelevissa tiloissa, mikä lisää kustannuksia, vaikeuttaa ennakosuunnittelua ja toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä. Konserttilippuja myydään Lippupisteen lisäksi teatteritalon lippumyymälässä.

Jyväskylä Sinfonian talouden kannalta nykyinen ratkaisu ei ole kustannustehokas. Orkesterikaluston kuljetukset sekä kahden tilan päällekkäiset vuokrat ovat toimintaan nähden suuret. Toiminnan kannalta kahdessa akustisesti erilaisessa tilassa toimiminen on haastavaa ja asettaa rajat orkesterin taiteelliselle kehitykselle erityisesti siksi, ettei kumpikaan käytössä oleva tila ole akustisesti toimiva. Kolmikulman harjoitussalin ongelmana ovat yli terveyssuositusten kohoavat äänenvoimakkuudet. Teatterisalin akustiikka on epätasaisuudessaan kuulijoiden ja soittajien kannalta haasteellinen.

Jyväskylä Sinfonian vuokramenot ja kahdessa tilassa toimimisesta aiheutuvat kustannukset ovat nykytasolla noin 300 000 euroa vuodessa.

Suuremmalle musiikkisalille on selkeä tarve, myös yleisönäkökulmasta. Kausilippuasiakkaiden määrä on tällä hetkellä korkein mahdollinen eikä sitä voida nykyisen salin kapasiteetin takia nostaa. Uusi musiikkisali tarjoaa asianmukaiset puitteet kotimaisille ja kansainvälisille suurille sinfoniaorkestereille ja vastaaville kokoonpanoille sekä solisteille. Akustisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen tila mahdollistaa huipputason vierailuesitykset Jyväskylässä.

Jyväskylä Sinfonian viikoittaisen konserttitoiminnan lisäksi musiikkisali mahdollistaa konsertit, jotka välitetään reaaliaikaisesti internetin kautta hyödyntäen salissa olevaa korkealaatuista teknologiaa. Näin konserttien saavutettavuus paranee ja konsertteihin

voivat osallistua myös kuulijat, joiden ei ole mahdollista saapua paikan päälle.

Uudenlaisten kansainvälisten yhteistyömallien luominen orkestereiden ja festivaalien kanssa, kuten muiden huippuorkestereiden konserttien välittäminen suoratoistona musiikkisalissa, on jatkossa mahdollista uuden teknologian ja hyvän akustiikan ansiosta. Tulevaisuudessa orkesterin palvelutarjonta laajenee digitaalisiin medioihin, striimaukseen sekä visuaalisiin esityksiin (esim. elokuvaprojisoinnit), minkä vuoksi korkeatasoinen taltiointi- ja jakelutekniikka on olennainen osa musiikkisalin varustelua.

Paviljongin yhteyteen rakennettava sali ja sen myötä kasvava kulttuurinen palvelutarjonta voimistaa maakuntakeskuksen kulttuurikaupungin imagoa ja erityisesti sen perinteiltään rikasta musiikkikulttuuria. Musiikkisali mahdollistaa Jyväskylä Sinfoniale sekä koko Jyväskylälle nousun muiden arvostettujen kotimaisten musiikkikaupunkien joukkoon.

Yleisömäärän kasvun ja toiminnan monipuolistumisen myötä Sinfonian tulojen ennakoidaan kasvavan merkittävästi nykyisestä noin 400 000 eurosta.

Jyväskylä Sinfonian alustavaksi vuosittaiseksi musiikkisalin ja harjoitussalin käyttötarpeeksi on arvioitu musiikkisalin osalta 60 kokonaista päivää (konserttipäivät) sekä 160 puolikkasta päivää. Harjoitussalin käyttöpäiviä Jyväskylä Sinfoniolla kertyy arvion mukaan 100. Muun ajan salit ovat vuokrattavissa myös muuhun käyttöön.

3 RAKENNUSPAIKAN ASEMAKAAVAN HISTORIAA

Jyväskylän kaupunki ja Oy Wilh. Schauman Ab neuvottelivat vuosina 1986–88 alueen suunnittelusta, tulevasta maankäytöstä ja tehtaan uudesta sijoituspaikasta.

Vuonna 1989–1990 järjestettiin arkkitehtikilpailu, jonka tavoitteena oli suunnitella Lutakon alueesta asumispainotteinen keskustan laajenemisaalue. Tuolloin ei messuhallin suunniteltu tai oletettu jäävän Lutakon alueelle. Lutakon alueen osayleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.5.1994.

Vuonna 1996 kaupunginjohtajan asettama työryhmä selvitti kongressikäyttöön soveltuvia tiloja ja ehdotti, että ne sijoitetaan messukeskuksen yhteyteen Lutakkoon. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.12.1997 osayleiskaavan muutoksen, joka mahdollisti messutoiminnan Lutakon alueella.

Messu- ja kongressikeskuksen asemakaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 6.3.1998. Kaavassa oli rakennusoikeutta 25000 k-m². Kaavan mukainen rakentamisen 1. vaihe valmistui v. 1999.

Vuoden 2001 asemakaavan muutoksessa (hyväksytty 10.12.2001) tontin rakennusoikeutta lisättiin 4000 k-m² (uusi rakennusoikeus 29000 k-m²) messutilojen lisärakentamista varten. Rakentamisen 2. vaihe valmistui vuonna 2003.

Vuonna 2007 hyväksyttiin asemakaavan muutos (20.8.2007), jossa messu- ja kongressikeskuksen (Paviljongin) viereen mahdollistettiin pysäköintilaitoksen ja hotellin rakentaminen. Samalla Paviljongin tontin rakennusoikeutta lisättiin 5600 k-m² eli tontin rakennusoikeudeksi tuli 34600 k-m². Paviljongin 3. rakennusvaihe toteutettiin vuonna 2008.

Vuonna 2012 tontin asemakaavaa (määräyksiä, tontin rajaa ja rakennusoikeutta) muutettiin siten, että kaava mahdollistaa musiikkisalin rakentamisen Paviljongin yhteyteen. Rakennusoikeus 40000/34600 ja rakennusala ovat kaavassa vaihtoehtoisia eli suurempi rakennusoikeus ja rakennusala aukion vieressä ovat käytettävissä ainoastaan, jos musiikkisali toteutetaan tontille. Valtuusto hyväksyi asemakaavan muutoksen 27.8.2012.

4 HANKKEEN VAIHEISTUS

Hankkeen alustava vaiheistuskaavio sisältyy hankesuunnitelman liitteenä olevaan arkkitehdin luonnossuunnitelmaan.

Musiikkisalin onnistunut toteuttaminen edellyttää Paviljongin nykyisten kokous- ja toimistotilojen purkamista pääsisäänkäynnin vierestä Konttoriaukiolta. Paviljongin A-hallin pohjoispään lyhentäminen avaa mahdollisuuden salin huollon sekä tuki- ja esiintyjätilojen sijoittamiseen toimivalla tavalla. Järjestelyllä turvataan koko Paviljongin toiminta.

Uusi kokouskeskus ja uudet toimistotilat toteutetaan laajenuksena nykyisen auditorion ja C1-hallin väliin, rakennuksen kolmanteen, neljänteen ja viidenteen kerrokseen. Nämä tilat toteutetaan ennen vanhojen purkamista. A-hallin ja C1-hallin pohjoispään rakenteita joudutaan vahvistamaan ja uusimaan liityttäessä niihin uusilla rakenteilla. Uusien kokous- ja toimistotilojen rakentamisen aikana sisäänkäynti toimii Messuaukion nykyisestä pääsisäänkäynnistä ja C1-salin huollolle osoitetaan muu reitti kuin C1-salin pohjoisovista.

Vanhojen kokous- ja toimistotilojen purkaminen tapahtuu uusien tilojen rakentamisen jälkeen. Uusien tilojen valmistuttua voidaan työmaa rajata pääosin uuden Musiikkisalin ja purettavan hallin osan alueelle. Musiikkisalin, sen tukitilojen ja uuden julkisivun kylmän osan rakentamisen aikana sisään- ja uloskäynnit toimivat uusien kokous- ja toimistotilojen alitse. Tässä vaiheessa auditorion käyttäminen on haasteellista.

Hankkeen vaiheistuksen kannalta A- ja C1-salien välisen keskiaulan toteuttaminen on kriittinen ja aiheuttaa käyttökatkon. Käyttökatkon pituus määrittyy vaiheistuksen tarkentuessa. Kolmannen kerroksen yleisöaulan korkean osan katon ja kattoikkunoiden uusiminen samassa yhteydessä antaisi mahdollisuuden aulatilojen muokkaamiseen uudeksi kokonaisuudeksi.

Rakentaminen vaiheistetaan siten, että Paviljongin nykyiselle liiketoiminnalle aiheutuva häiriö on mahdollisimman vähäinen.

5 RAKENNUSPAIKKA

5.1 Tontti

Tontin rekisteritunnus	179-4-71-7
kaupunginosa	4
kortteli	71
koko tontti	7
koko tontin pinta-ala	36272 m ²
koko rakennusoikeus	40000 k-m ² (+4000 k-m ² paikoitustiloja)*
autopaikkavaatimus	1 ap/ 150 k-m ² (messu- ja kokoustilat)** 1 ap/ 70 k-m ² (toimistotilat) **
osoite	Lutakonaukio 12, 40100 Jyväskylä

*Rakennusoikeus on asemakaavassa vaihtoehtoisena lukuna 40000/34600, jossa ensimmäinen luku osoittaa tontin rakennusoikeuden, jos tontille toteutetaan musiikkisali. Jälkimmäinen luku osoittaa rakennusoikeuden, jos musiikkisalia ei toteuteta. Merkityn rakennusoikeuden lisäksi tontille saa rakentaa 4000 k-m² paikoitustiloja ja ilmanvaihtokonehuonetilat.

** Autopaikkoja on rakennettava vähintään seuraavasti: - 1 autopaikka 70 liike- ja toimistotilan kerrosalaneliometriä kohti, - 1 autopaikka 150 messu-, näyttely- ja kokoustilojen kerrosalaneliometriä kohti. Korttelin 71 yleiseen pysäköintilaitokseen, samoin sen kautta kuljettaviin yhteiskäyttöisiin paikoitustiloihin sijoitettavien liike- ja toimistotilojen vaatimien autopaikkojen määrästä saa vähentää 20 prosenttia.

5.2 Kaavatilanne ja kaava

Voimassaoleva asemakaava on hankesuunnitelman liitteenä.

Hankesuunnitelman mukainen uusi suunnitelma edellyttää asemakaavan muutoksen, jossa tontin rajat ja rakennusoikeus muutetaan vastaamaan suunnitelmaa. Suunnitelman mukainen tarkistamaton kerrosala on noin 50 000 k-m², jossa kerrosalan kasvua nykytilanteeseen on noin 13 000 k-m². Tästä kokoontumistilaa on 11 700 k-m² ja toimistotilaa 1300 k-m². Kerrosalan kasvu vaikuttaa lunastettavien autopaikkojen määrään noin 100 autopaikan verran (80+20).

Tontilla on voimassa kaupunginvaltuuston 27.8.2012 hyväksymä asemakaava. Kaavan tunnus on 04:036. Tontin käyttötarkoituksen kaavamerkintä on KTY-1 ("Messu- ja näyttelyrakennusten sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialue, jolle voidaan rakentaa edellä mainittujen lisäksi konserttisali ja siihen liittyvät tilat.")

Kaavassa määrätään mm. uudisrakennuksen julkisivumateriaaleista ja muodoista sekä asetetaan rakennuksen ja tontin rakentamistoimenpiteisiin liittyviä ehtoja.

5.3 Tontinkäyttösuunnitelma ja kaupunkikuva

Musiikkisali on suunniteltu rakennettavaksi Lutakkoon, messu- ja kongressikeskus Paviljongin yhteyteen, vastapäätä junaradan varressa sijaitsevaa kaupungin vilkasliikenteistä Matkakeskusta. Hanke muodostaa kaupungin keskustan suuntaan uuden näyttävän julkisivun. Kevyen liikenteen päälähestymissuunta musiikkisalille tapahtuu radan ylittävää siltaa pitkin keskustasta Messuaukiolle, josta muodostuu musiikkisalin etuaukio. Suunnitelma pyrkii näin vahvistamaan alueen toiminnallista yhteyttä osana kaupungin julkisten ulkotilojen sarjaa. Uusi metallijulkisivu muuttaa voimakkaalla eleellä kaupunkitilaa. Vapaasti taipuvana ja eloisasti aukotettuna se kiertää Paviljongin nykyisen hahmon vaipansa sisään ja muodostaa kokonaisuudesta yhtenäisen. Pimeällä uusi julkisivu valaisee kaupungin elämää.

Salia kiertävät lämpiötilat avautuvat radan yli kohti keskustaa ja Lutakonpuiston suuntaan Jyväskylälle. Ulkotilat säilyvät vapaina tapahtumille. Uusi rakennus muuttaa mitta-kaavaltaan ympäristöstään poikkeavana kaupunkitilan luonteen. Se virittää uudelleen Konttoriaukion ja Messuaukion tilarakenteen ojentautuen myös kohti Lutakonaukiota ja satamaan suuntautuvaa kaupunkitilaa. Sisäänkäynnit sijoittuvat kaikkiin kolmeen suuntaan. Musiikkisalin huolto tapahtuu koillispuolelta pysäköintialueen kautta. Kaakkoissivulla uusi rakenne nousee ylöspäin C-salin pohjoisreunan linjasta.

Musiikkisalin ja Paviljongin laajennuksen arkkitehtuuri viestii musiikin tuottamaa iloa ja mielihyvää. Se tuo kaupunkikuvaan nykyaikaisen ilmeen ja korostaa aluetta kulttuurin ja vapaa-ajan ympäristönä. Rakennus kokoaa keskeisen kaupunkitilan täydentäen tällä vuosituhanella rakennetun uuden arkkitehtonisen kokonaisuuden.

5.4 Perustamisolosuhteet

Musiikkisalin ja Paviljongin tilojen rakennuspaikka on haastava. Uudet rakenteet liittyvät useaan vanhaan rakenteeseen, ja syvälle ulottuva pehmeä maaperä tuo lisähaasteita uusien rakenteiden perustamiselle lähelle nykyisiä rakennuksia.

Geo- ja rakennesuunnittelijat ovat tarkastelleet hankesuunnittelun yhteydessä suuren määrän maaperätutkimusaineistoa (vanhat tutkimukset, perustustapalausunnot jne.). Aikaisemmin laaditut perustamistapalausunnot vastaavat hyvin tilannetta uuden musiikkisalin rakennuspaikalla.

Suunnittelijat eivät näe liikenteen aiheuttamaa tärinää musiikkisalin kannalta ongelmana perustuen kokemuksiin jo toteutetuista kohteista. Uudet rakenteet on ajateltu perustettavaksi porapaaluille, mikä tekee rakenteesta huomattavasti jäykemmän kuin vanhat betonisille paaluille rakennetut rakennukset. Esimerkiksi nykyinen auditoriokin on perustettu vain suorille betonipaaluille, mikä on liikennetärinälle herkin mahdollinen perustustapa. Konserttisalin seinien kohdalle lisätään kuitenkin vinopaaluja, jolloin erityinen värähtelykin saadaan eliminoitua.

5.5 Tontin hallintaoikeus

Tontti on osittain vuokrattu Paviljonkisäätiölle ja sen omistaa Jyväskylän kaupunki.

6 TILAOHJELMA

Tilaohjelma on hankesuunnitelman liite.

Tilaohjelma on laadittu hankesuunnitelman aikana käytyjen käyttäjäneuvottelujen pohjalta tiloille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Tilojen tarkempi kuvaus on esitetty kohdassa 7.1 Musiikkisalini ja yhteistilojen sekä 7.2 Paviljongin uusien kokous- ja toimistotilojen osalta.

Bruttoalalaskelma	brm ²
Purkualue	1700 brm ²
Uudisrakennusosuus	18270 brm ² , josta
Kongressi	3480 brm ²
Musiikkisali	11740 brm ²
Muutosalue	3050 brm ²
Bruttoalan kasvu	16570 brm ²
Kerrosalalaskelma	kem ²
Purkualue	1700 kem ²
Uudisrakennusosuus	14760 kem ² , josta
Kongressi	2500 kem ²
Musiikkisali	9520 kem ²
Muutosalue	2740 kem ²
Kerrosalan kasvu	13060 kem ²
Tilavuuslaskelma	
Purkualue	7700 brm ³
Uudisrakennusosuus	116000 brm ³ , josta
Kongressi	20000 brm ³
Musiikkisali	80000 brm ³
Muutosalue	16000 brm ³
Tilavuuden kasvu	87800 brm ³

7 TILOJEN JA TALON VISUAALISEN ILMEEN KUVAUS

7.1 Musiikkisalin ja yhteistilojen kuvaus

Uusi musiikkisali on mitoitettu yli 1000 kuulijalle ja täysimittaiselle sinfoniaorkesterille. Musiikkisali ja sitä tukevat tilat edustavat akustisilta ja toiminnallisilta ominaisuuksiltaan kansainvälistä huipputasoa.

Tukeutuessaan Paviljonkiin, uusi musiikkisali voi hyödyntää olemassa olevia ravintola- ja aulapalveluita sekä pysäköintitiloja. Vastaavasti musiikkisali kasvattaa Paviljongin toiminnan mahdollisuuksia ja palvelutasoa sekä nostaa sen imagoa.

Lämpötilat avautuvat useisiin suuntiin kohti kaupunkia ja puiston yli kohti järveä. Korkea lämpötila yhdistyy kerroksissa Paviljongin lattiatasoihin. Saliin siirrytään sitä kiertävien aulojen kautta eri kerroksista.

Musiikkisalin päätarkoitus on olla klassisen musiikin akustisesti paras mahdollinen esityspaikka. Lähtökohdaksi on otettu ns. ”kenkälaatikkomalli”. Se muodostaa oman, ympäröivistä tiloista ja rakenteista irrotetun yksikkönsä. Aulojen ja salin seinäpinnat toistavat aaltoilevaa muototeemaa. Musiikkisalin ulko- ja sisäpinnat toteutetaan vaaleasta puusta. Sisätilan akustiset heijasteet muistuttavat ilmassa leijailevia nuottilehtiä. Istuimet kiertävät näyttämöalueen ympäri. Salissa voidaan järjestää myös musiikkiteatteriesityksiä tietyin rajoittein. Esimerkiksi näyttämölavastus toteutetaan tällöin suuressa osin vaalustustekniikan avulla. Orkesterisyvennys toimii hydraulisin teollisuusnostimin. Sen avulla näyttämö- ja permantoalueen laajuutta voidaan säätää ja nostaa näyttämölle rekvisiittia.

Huolto- ja varastotilat sekä orkesterilämpö ja esiintyjien pukeutumistilat sijoittuvat välittömästi näyttämön taakse ja alle. Harjoitustilat ja orkesterin toimistotilat ovat ylemmissä kerroksissa. Kamarimusiikkisalia voidaan käyttää orkesterin harjoitustilana, mikä lisää joustavuutta tilaisuuksien järjestämisessä tai erityistapahtumiin kuten kuoro- ja tanssiesityksiin. Kokonaisuus palvelee niin orkesteria, musiikin harrastajia kuin messu- ja kongressivieraita.

7.2 Uudet kokous- ja toimistotilat

Paviljongin toiminta edellyttää katkeamatonta kokous- ja toimistotilojen olemassaoloa rakennuksessa. Kokouskeskuksella on erityisen suuri merkitys osana hotellissa yöpyvien vieraiden palvelukokonaisuutta. Niiden sijainti ja palvelutaso on olennainen kilpailutekijä Paviljongin tarjonnassa. Rakentamisen vaiheistaminen Paviljongin toiminnalle aiheutuvien häiriöiden minimoimiseksi on rakentamisen keskeinen lähtökohta. Lopputuloksen on muodostettava selkeästi nykyistä tilannetta parempi palvelukokonaisuus, jota arkkitehtoniset ratkaisut tukevat.

Suunnitelman perusajatuksena on toteuttaa uusi kokouskeskus ja toimistotilat laajennuksena nykyisen auditorion ja C1-hallin välisen tilan kolmanteen, neljänteen ja viidenteen kerrokseen. Laajennus kiinnittyy sisäyhteydellä hotelliin, jolloin ylimääräiseltä läpikulkuliikenteeltä Paviljongin aulojen läpi jatkossa vältetään. Käynti kokoustiloihin toimii hotellin toisesta kerroksesta sekä Paviljongin kolmannen kerroksen aulasta. Kokoustilojen päällä sijaitsevat toimistotilat ovat suorassa yhteydessä aulaan hissien ja portaiden välityksellä. Poistumistiet järjestetään vanhojen uloskäyntien ja niiden viereen rakennettavien uusien porrashuoneiden kautta.

Kokous- ja toimistotilat rakennetaan osaksi uutta kokonaisuutta. Julkisivu jatkuu kiinni hotelliin saakka. Laajennuksen julkisivupinnat jatkavat musiikkisalin arkkitehtonista käsitteilyä. Kokous- ja toimistotilojen laatuaste vastaa musiikkisalin aula- ja tukitiloja. Kokonaisuudesta muodostuu yhtenäinen niin toiminnaltaan kuin ilmeeltäänkin.

7.3 Akustiikka, järjestelmävaatimukset ja materiaalit

Akustisten suunnittelijoiden raportti on hankesuunnitelman liite.

MUSIIKKISALI

Salin akustisen suunnittelun tavoite on korkeimmat kriteerit täyttävä kansainvälisesti merkittävä musiikkisali, jota voidaan akustisen muuntelun avulla käyttää myös puhetilaisuuksiin ja monimuotoisiin musiikkiesityksiin. Suunnittelun pääpaino on kuitenkin klassisessa ja modernissa konserttimusiikissa. Muuntelun tärkein ominaisuus on, että sen avulla salin akustiikkaa voidaan säätää eri aikakausien taidemusiikin ja eri orkesterikoonpanojen tarpeiden mukaiseksi.

Salin perusmuoto on ”modifioitu kenkälaatikkomalli” yhdistettynä lavaa kiertävään parviosaan, mikä on todettu erinomaiseksi lähtökohdaksi tämän kokoiselle salille jo edellisissäkin hankesuunnitteluvaiheissa. Tilan perusmitat (pituus/leveys/korkeus) ovat optimaaliset akustisten tavoitteiden täyttämiseen.

Salin arkkitehtoninen perusilme on akustiikan kannalta ”terve” ja kehityskelpoinen. Tilan sisäpinnat, etenkin sivuseinillä vaativat jatkossa materiaalien ja muotoilun osalta tarkkaa, viimeisimpiin akustisiin teorioihin ja suunnittelukokemuksiin tukeutuvaa suunnittelua, joka toteutetaan mm. tietokonemallinnuksen avulla. Mitkään suunnitelman perusratkaisut eivät tässä vaiheessa estä ideaalin lopputuloksen saavuttamista. Salin äänieristyksen toteuttamiseen on esitetty vaihtoehtoisia perusratkaisuja. Joiden pohjalta suunnittelussa voidaan edetä.

HARJOITUSSALI

Harjoitussali tai ”kamarimusiikkisali” tulee toimimaan orkesterin harjoitustilana sekä pienimuotoisena esitystilana. Harjoitustilannetta varten salin akustiset olosuhteet tulee saada suunniteltua vastaamaan mahdollisimman hyvin musiikkisalin näyttämön akustisia olosuhteita. Siten mm. orkesteria lähinnä olevien pintojen tulee olla akustisesti mahdolli-

simman samantyyppisiä kuin itse Musiikkisalissa. Seinäpinta, jota päin soitetaan, tulee vaimentaa hyvin ja varustaa muunneltavalla akustiikalla tilan vaihtelevia käyttötarkoituksia varten.

Harjoitussali on Jyväskylän orkesterin nykykokoa ajatellen kehityskelpoinen, mutta se voisi olla hieman suurempi. Joka tapauksessa se on hyvä suunnitella myös pienimuotoista konserttikäyttöä ajatellen.

MUUT TILAT

Muiden tilojen akustiset olosuhteet suunnitellaan yleisten standardien mukaan, esim. Suomen Rakentamismääräyskokoelma C1 ja D2 sekä SFS 5907 luokka C tai B mukaan.

7.4 Esitystekniset järjestelmät

VALAISTUS- JA RIPUSTUSTEKNIikka

Musiikkisalin esitysvaistus palvelee sekä yleisöä että lähetystoimintaa. Valaistustekniikka koostuu käsin suunnattavista ja liikkuvista valaisimista. Valaisimien on oltava mahdollisimman äänettömät. Valaistustekniikkaa sijoitetaan hoitosilloille ja erillisiin valaisinnostimiin. Vierailukäytön vuoksi salissa tarvitaan myös erillisiä ripustuspisteitä.

ÄÄNENTOISTO

Konserttisaleissa tarvitaan äänentoistoa puheen vahvistamiseen, mutta suuri osa nykyaikaisista teoksista vaatii myös sähköistä äänenvahvistusta. Äänentoistojärjestelmään sisältyy sekä solistisen että kokonaan vahvistetun orkesterin vaatima tekniikka. PA-järjestelmän teho mitoitetaan paikalle tuotavan järjestelmän mukaan. Kaiutinjärjestelmät kattavat kaikki katsomon istumapaikat. Esityksiä palvelemaan on umpitarkkaamo sekä integroitu avotarkkaamosaareke katsomossa. Äänen tarkkaamotila on yhteinen valaistustekniikan kanssa. Kaapeloinnissa varaudutaan myös vierailuihin.

KUVATEKNIikka

Kuvatekniikka palvelee esitystilanteen monitorointia sekä lähetystoimintaa. Järjestelmä mitoitetaan niin, ettei normaalissa toiminnassa tarvita lisäkalustoa. Esitystoiminnassa tarvitaan myös taiteellista kuvantoistoa kuten videoprojisoitinta.

ESITYSTEKNISET TILAVARAUKSET

Esitystekniikka tarvitsee tarkkaamo- ja laitekeskustilat, jotka sijoitetaan huomioiden kaapelireitit sekä jäähdytys- ja kulkutarpeet. Musiikkisalin yhteydessä on myös studiotila. Musiikkijärjestäjän toimipiste on näyttämön yhteydessä.

7.5 Visuaalinen ilme, taide ja materiaalit

Yksityiskohtainen arkkitehdin rakennustapaselostus sekä taiteilijan kuvaus ovat hanke-suunnitelman liitteenä.

JULKISIVUT

Ulkovaippa koostuu lämpimien tilojen julkisivuista ja kylmästä osasta. Lämmin julkisivu on lasiseinää sekä lämpöeristettyä metallipintaista ulkoseinää. Nykyisen auditorion eteen suunniteltu kylmä julkisivu kannatetaan teräsmastorakenteisiin tukeutuviin ristikoihin. Kaikkien julkisivujen edessä on rungosta ripustettu, rei'itetystä alumiinista tehty verhouk, joka toteutetaan piilokiinnitettynä 5mm paksusta komposiitti- tai massiivilevystä. Verhouksen tausta valaistaan. Uusien kokoustilojen alapinnassa rei'itetty alumiiniverhouk on pystypintoja ohuempaa, ainevahvuus 1,2mm. Täydentäviä julkisivuosia toteutetaan rapattuina.

ULKOLASISEINÄT

Lasijulkisivut toteutetaan runkoon liimattuina kaarevina ikkunarakenteina. Taustarakenteisiin tukeutuvat lasit ovat vaatimusten mukaan turvalasia. Kolmilasisissa umpioelementeissä on lämmitys ja niillä on erinomainen lämmönläpäisykerroin I. U-arvo 0,7 W/m²K. Ulkopuolen alumiiniverhouksen kiinnitys tapahtuu lasien saumoista läpi kantavaan runkoon.

LATTIAPINNAT

Ensimmäisen kerroksen yleisötilojen lattiat ovat luonnonkiveä. Ylempien kerrosten yleisötilojen lattiat toteutetaan puupintaisina. Musiikkisalin näyttämö ja nousevan etunäyttämön näkyvät pinnat ovat massiivipuuta. Yleisön wc-tilojen lattiat ovat laatoitettuja. Tilloissa on lattialämmitys.

KAITEET JA PORTAAT

Yleisötilojen kaiteet ovat turvalasia. Käsihohteet puuta, kiinnitys teräskiinnikkein kaiteiden saumoista. Yleisöportaat verhotaan kuten lattiat.

SISÄKATTOPINNAT

Konsertti- ja harjoitussalin sisäkattoverhoukset toteutetaan arkkitehdin ja taiteilijan yhteistyönä puusta. Puuverhouk on 30 mm paksua koivua. Verhouk ja sen tausta toteutetaan akustiikan edellyttämällä rakenteella. Muiden yleisötilojen kattopinnat ovat läpivärjättyä akustista ruiskutusmassaa rei'itetyn kipsilevyn päälle. Vaatesäilytyksen yläpuolinen alakattopinta toteutetaan valokaton.

SISÄSEINÄPINNAT

Konsertti- ja harjoitussalin sisäseinäverhoukset toteutetaan arkkitehdin ja taiteilijan yhteistyönä puusta kuten sisäkattopinnat edellä. Akustiikkaa säätelevät vaimennukset sijoittuvat akustisten rakenteiden lomaan, josta ne laskeutuvat esiin. Rakenteet suunnitellaan tarkemmin seuraavissa hankevaiheissa.

Konserttisalin ulkoseinä verhotaan taiteilijan toteuttamalla rei'itettyllä puureliefillä, jonka taakse on asennettu akustoiva äänenvaimennusmateriaali.

Nykyisiä messuhalleja vasten rajautuvat seinät kerroksissa sekä kongressiosa hotelliin

liittyvine käytävineen verhoillaan alumiinipintaisella muotoreikälevyllä, jonka taakse on asennettu akustoiva äänenvaimennus. Verhosten taakse integroidaan talotekniset asennukset mm. ilmanvaihdon syrjäyttävät päätelaitteet.

Vanhan auditorion ja messuhallien vastaiset uudet seinäverhoukset peittävät uusia kantavia teräsrakenteita. Ne tehdään taustaltaan tuulettuvan säänkestävän levyn päälle rappaamalla.

Konserttisalin päädyn alla sijaitsevan vaatesäilytyksen kaareva taustaseinän pinta toteutetaan lyöntimetallista. Yleisön wc-tilojen seinät ovat laatoitettuja.

KALUSTEET, VARUSTEET JA LAITTEET

Konserttisali varustetaan kiinteästi asennettavilla käsinojallisilla katsomotuoleilla. Tuolin leveys keskeltä keskelle on keskimäärin noin 550mm ja korokkeen etenemä 1050mm sekä nousu 340mm. Yksittäinen tuoli on poistettavissa ja lisättävissä. Tuolin istuin ja selkänoja ovat pehmustettuja. Kääntyvän istuinkappaleen alapinta uritetaan akustikon ohjeiden mukaan. Istuin, selkänoja ja käsinojat verhoillaan villakankaalla.

Pääaulan vaatesäilytyskaluste pinnoitetaan lyöntimetallilla, kuten taustaseinä. Musiikkisalin, harjoitussalin, tarkkaamoiden, studioiden ja harjoitushuoneiden av-varusteet, laitteet ja näyttämötekniikka, esim. akustiset pilvet ja ripustustangot määritellään esitysteknisissä suunnitelmissa.

Hankkeeseen sisältyy 2 uutta konehuoneetonta henkilöhissiä sekä yksi uusi konehuoneeton tavarahissi. Aulaan asennetaan uudet koneportaat maantasokerroksen ja kolmannen kerroksen välille. Orkesterisyvennyksen teollisuusnostimet (3kpl) hankitaan esitysteknisten suunnitelmien mukaisina.

TAITEILIJAN KUVAUS SISÄPINTOJEN PUUVERHOUKSISTA

Taiteilijan alustavat, arkkitehtisuunnitelmien pohjalta laatimat luonnokset molemmista seinäverhousratkaisuista ovat hankesuunnitelman liitteenä.

TAIDESEINÄT

Taiteellisen työn tarkoitus on erottaa Jyväskylän Musiikkisali muista saleista omaleimaiseksi ja kauniiksi saliksi, josta kaupunkilaiset voivat olla ylpeitä ja jonka orkesteri voi tuntea omakseen. Puun valinta Jyväskylän musiikkisalin visuaalisten elementtien materiaaliksi perustuu ajatukseen Jyväskylästä metsämaiseman ympäröimänä kaupunkina. Salin ulkopintojen Kaislikko-aihe on tyypillinen Järvi-Suomen luonnonelementti.

KONSERTTIPANEELI

Musiikkisalin isot, kaarevat muodot koostuvat erillisistä puulaatoista. Pintakäsittelyn läpi kuultava puun pinta toistuu veistoksellisesti kaartuvana muotona. Viimeistelty puuverhous tukee tilan suuria muotoja ja korostaa salin omaleimaisuutta. Viuhkamaisten muotojen lomaan asennetut valot korostavat pinnan struktuuria.

KAISLIKKO

Kaislikko-aihe on ehdotus musiikkisalin ulkopintoja kokonaisuudessaan peittäväksi täyspuiseksi pintareliefiksi. Puu sopii sävyltään ja työstettävyydeltään erinomaisesti aiheeseen. Valaistuna reliefi muistuttaa kimmeltävää kaislikkoa. Teos sommitellaan seinäpintoja katkovien tasojen ja sisäänkäyntien suhteen luontevaksi kokonaisuudeksi.

8 RAKENNUS- JA TALOTEKNIikka

8.1 Kestävän kehityksen tavoitteet

Tilallisesti Paviljonki-musiikkisali ympäristöineen on houkutteleva yhteisöllinen kokoontumispaikka. Paikka tunnistetaan osaksi kulttuuriperintöä sekä ympäristönsä että Jyväskylän vahvan musiikkitoiminnan ja -perinteen kautta. Sali tulee vahvistamaan kaupungin ja maakunnan monipuolista kulttuuripalvelujen tarjontaa ja näin lisäämään ihmisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Kokonaisuudessaan hankkeessa toteuttamisessa otetaan huomioon ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyysperiaatteet.

Suuria ihmismääriä keräävä rakennuskompleksi synnyttää merkittävää liikennettä. Jyväskylä Paviljonki ydinkeskustassa ja Matkakeskuksen vieressä on monimuotoisen joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun kannalta erinomaisesti saavutettavissa. Hanke ei edellytä uusien pysäköintitilojen huomattavaa rakentamista, koska lähietäisyydellä on useita pysäköintitaloja.

Uudisrakennuksen sisätiloissa, musiikkisalissa ja aulatilissa korostuu puun käyttö. Massoittelu antaa mahdollisuuden aurinkoenergian luontevaan hyödyntämiseen kattopinnoilla. Aurinkoenergian soveltamista selvitetään suunnitteluvaiheessa.

8.2 Pohjarakennustekniikka

Kaikki uudet rakenteet on perustettava porapaaluille, jotta maaperä häiriintyisi mahdollisimman vähän eikä näin aiheuta merkittäviä painumia nykyisissä paaluperustuksissa. Alapohja on kantava porapaalujen varaan rakennettava teräsbetonilaatta. Musiikkisalin rungon alle osa porapaaluista on toteutettava vinopaaluina, joilla pystytään ehkäisemään mahdollista liikenteen aiheuttamaa värähtelyä.

8.3 Rakennetekniikka ja materiaalit

Rakennesuunnittelijan suunnitelmaluonnos ja -raportti on hankesuunnitelman liitteenä.

Rakennusten runko jakaantuu paikalla valettuun ja elementtirakenteiseen runkoon. Kantavan alapohjan lisäksi paikalla valettavia teräsbetonirakenteita ovat musiikkisalin seinät ja kaikki musiikkisalin sisäpuoliset kantavat rakenteet. Musiikkisalin parvet ovat paikalla

valettuja tasorakenteita, joiden päälle katsomot toteutetaan kevyinä teräsrunkoisina ja levytettyinä rakenteina. Musiikkisalin ympäröivät parvirakenteet ovat paikallavalurakenteita. Eteisaulan yläpuoliset lämpiörakenteet tasot ovat paikalla valettuja betoni-teräsiittorakenteita, joita kannattavat julkisivussa teräsbetonipilarit ja musiikkisalin puoleista reunaa kolmiomainen kaareva teräsristikko. Muut rakenteet ovat pääosaksi elementtirakenteita.

Musiikkisalin katto on elementtirakenteinen. Katon teräsristikot tukeutuvat musiikkisalin paikallavaluseiniin. Ristikon ylä- ja alapaarteen päälle asennetaan ontelolaatat. Alapaarteen päälle asennettavien ontelolaattojen päälle on tehtävä kelluva lattiarakenne. Välitila toimii tekniikka- ja huoltotilana. Muut musiikkisalin ympäröivät rakenteet ontelolaattatasoja, liittopilareita ja teräspalkkeja.

Auditorion ja C-hallin väliset rakenteet toteutetaan elementtirakenteisina. Tasorakenteet ripustetaan vesikatolle tehtävistä ristikoista. Ristikoita tukevat teräskuoriset liittopilarit sijoitetaan vanhojen rakenteiden viereen.

Auditorion uusi julkisivurunko tehdään teräksestä. Kolmiomaiset terästornit on toteutettava noin 6 m välein auditorion ympärille. Tornit perustetaan massiivisilla porapaaluanturoilla, joista osa on todennäköisesti ankkuroitava kallioon tuulen aiheuttamaa veto-
rasitusta vastaan. Musiikkisalin julkisivun kantava runko on teräsbetonisia pilareita noin 4 m välein. Lasit ovat kaarevia, joita tuetaan tuulikuormia vastaan betonipilareiden välissä lasisilla pilareilla.

Uusien rakenteiden rakentaminen vaikuttaa kaikkiin liittyviin nykyisiin rakenteisiin. C-hallista on purettava reunimmainen kenttä lukuun ottamatta teknistä tilaa, jonka rakenteita on vahvistettava. A-hallista rakenteet puretaan ja reunimmainen säilytettävä rakenne vahvistetaan kasvavien lumen kinoskuormien vuoksi.

Väestönsuoja

Väestönsuojaa mitoittaa 9534 kem². Myymälä-, teollisuus-, tuotanto- ja kokoontumisrakennusten sekä varastotilojen osalta varsinaisen suojatilan pinta-ala on vähintään 1% kerrosalasta. Väestönsuojavarusteiden kanssa väestönsuojan kokonaisala on 106 m². Väestönsuojatila toteutetaan rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen esiintyjien puku- ja pesutiloihin.

8.4 LVIA-tekniikka- ja järjestelmävaatimukset

LVI-suunnittelijan suunnitelmaraportti on hankesuunnitelman liitteenä.

Rakennuksen talotekniikka suunnitellaan (2x25) 50 vuoden käyttöikään.

Rakennus liitetään Jyväskylän kaupungin vesi- ja jätevesiviemäriverkostoihin sekä Jyväskylän Energia Oy:n kaukolämpöverkkoon. Rakennus liitetään kaukolämpöverkkoon siirtimien välityksellä. Huonetilojen lämmitys hoidetaan yleensä lattialämmityksellä. Musiikkisalissa käytetään osittain ilmalämmitystä. Rakennus varustetaan sadevesiviemä-

röinnillä ja perustusten kuivatusvedet pumpataan sadevesiverkkoon.

Kaikkiin tiloihin tulee koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmä. Ilmanvaihdon tuloilman jäähdytyspatterit sekä tilakohtaiset jäähdytyslaitteet ovat vesikiertoisia. Lauhduttimet suunnitellaan ulkoarkkitehtuuri huomioiden mahdollisimman näkymättömiksi ja sijoitetaan C1-hallin katolle.

LVIS -laitteiden säätö, ohjaukset ja valvonta toteutetaan vapaasti ohjelmoitavalla hajautetulla mikroprosessoripohjaisella rakennusautomaatiojärjestelmällä. Laajennusosa varustetaan Paviljongin nykyisten tilojen tapaan sprinkler-laitteistolla.

KÄYTTÖÖN JÄÄVIEN TILOJEN MUUTOSTYÖT

Paviljongin A-osan auditorioiden ja ison salin ilmanvaihtokonehuoneiden ulkoilmasäleiköt jäävät rakennusalueelle. Jäteilman ulospuhallukset ja ulkoilmakanavoinnit uusitaan vesikatolle ja laajennusosan seinälle. Vanhaa konehuonetilaa hyödynnetään jatkossa aulatilojen ilmanvaihtoon.

Näyttelytilan C1 laajennuksen viereisen kattoalueen vahvistaminen aiheuttaa muutoksia ko. tilan ilmanvaihtoon. Ulkoilma otetaan C1-hallin seinältä ja jäteilma puhalletaan katolle. Iv-konehuone sijaitsee tilan C1 hotellin puoleisessa päädyssä.

8.5 Sähkötekniikka- ja järjestelmävaatimukset

Sähkösuunnittelijan suunnitelmaraportti on hankesuunnitelman liitteenä.

Paviljonkirakennus on liitetty Jyväskylän Energia Oy:n keskijänniteverkkoon. Liittymiskaapelit sijaitsevat tulevien rakennustöiden alueella ja niihin joudutaan tekemään energialaitoksen toimesta muutoksia työmaa-alueen väistämiseksi.

Elisan puhelin-, valokuitu- ja kaapeli-TV -liittymiskaapelit, sekä Soneran kuitu- ja kupariliittymiskaapelit tulevat Paviljonki-rakennukseen Konttoriaukion poikki aukion laidalta, aluejakamosta. Liittymiskaapelit jäävät musiikkisalilaajennuksen työmaa-alueelle ja operaattoreiden tulee tehdä kaapeloinnille muutoksia hankkeeseen liittyen kaapeliyhteyksien turvaamiseksi työmaan ajaksi.

Nykyiset kojeistot ja muuntajat sijaitsevat C1-hallissa (Muuntamo 1) ja D-hallin 2.kerroksessa (Muuntamo 2). Musiikkisalia varten rakennetaan uusi 20kV kojeisto ja kahden muuntajan muuntamo. Uusi kojeisto liitetään energialaitoksen rengasverkkoon.

Paviljonkirakennuksen nykyiset pääkeskukset sijaitsevat C1 hallissa (PK1) ja D-hallin 2.kerroksessa (PK2). Lisäksi pysäköintitalolla on oma pääkeskuksensa PK2P, joka on syötetty pääkeskuksesta PK. Musiikkisalille asennetaan uudet 400V pääkeskukset PK3 ja PK4, molemmille muuntamoille omansa.

Sähkölaitteiden akustiset vaatimukset tulee huomioida laitevalinnoissa ja asennuksissa

mm. resonointien sekä johtoteiden, putkien ja kaapeleiden läpivientien suhteen.

Perusvalaistuksen osalta valaisimet ovat pääosin varustettu led-valonlähteillä. Julkisivuvalaistuksen, salien, lämpiöiden sekä niihin liittyvien valaistusjärjestelmien hankinta on esitetty valaistussuunnittelijan piirustuksissa ja luetteloissa.

Rakennus varustetaan lisäksi:

- turva- ja poistumistiemerkkivalaistuksella
- yleiskaapelointijärjestelmällä
- äänentoistojärjestelmällä
- antennijärjestelmällä
- aikakellojärjestelmällä
- varattuvalojärjestelmällä
- kulunhallinta- ja rikosilmoitinjärjestelmillä
- kameravalvontajärjestelmällä
- henkilöturvajärjestelmällä
- paloilmoinjärjestelmällä
- savunpoistojärjestelmällä
- rakennusautomaatiojärjestelmällä
- av- ja esitystekniikan järjestelmillä

8.6 Valaistustavoitteet ja ratkaisut

Valaistussuunnittelijan suunnitelmaraportti on hankesuunnitelman liitteenä.

Musiikkisalın valaistuksen tehtävänä on tukea kokonaisvaltaista konserttielämystä. Kaupunkikuvallisesti rakennus avautuu eri ilmansuuntiin kutsuen vierailijaa lämpiöiden kautta aina salin musiikilliseen elämykseen.

VALAISTUKSEN RATKAISUT

Valaisimet integroidaan arkkitehtuuriin ja rakenteisiin tilasuunnitelman mukaisesti siten, että lopputulos on ehjä ja rauhallinen. Valaistuksessa huomioidaan teknisten ratkaisujen toimivuus, muuntojoustavuus, energiankulutus ja huollettavuus. Valaistus hyödyntää led-tekniikan mahdollisuuksia niin valaisinten kuin ohjaustapojen valinnoissa.

MUSIIKKI- JA HARJOITUSSALIT

Musiikkisalın valaistuksella nostetaan esiin tilan pinnat ja muodot. Tilan valaistus muodostuu pääasiallisesti pintojen heijastusvalaistuksesta ja korostaa suuntaavaa ja intensiivistä esitysvaistustunnelmaa. Valaistus integroidaan akustisiin katto- ja seinärakenteisiin sekä kalusteiden ja kaiteiden rakenteisiin. Harjoitussalın valaistuksella vahvistetaan musiikillista kokemusta siten että valo heijastetaan salın ylätilaan, korostaen tilan eheyttä ja muotoa. Muutoin salın valaistus noudattaa musiikkisalın ratkaisuja.

YLEISÖTILAT

Aula- ja lämpiötiloissa valaistus luo lämpimän ja viihtyisän tunnelman tukien tilan arkkitehtuurin.

tehtuuria ja puuverhouksia. Lämpöiden valaistus koostuu tila- sekä tehostevalaistuksesta, jossa huomioidaan muuntuvat sävy-, teho ja liikevaikutelmat suhteessa tilavaikutelmaan.

TOIMISTO-, KOKOUS JA HARJOITUSTILAT

Toimistohuoneiden valaistuksessa otetaan huomioon viihtyisyys, näkötehokkuus, energiankulutus ja tilojen arkkitehtuuri. Käyttäjän tarpeet huomioidaan dynaamisesti säädettävän valaistuksen avulla käyttäen läsnäolon ja päivänvalon mukaista ohjausta.

Kokoustilojen valaistus muodostuu käyttötilanteiden mukaisesti kokous-, videoneuvottelu- sekä esiintymisvalaistuksesta. Valaistusta ohjataan käytön mukaan keskitetysti avohjauksesta ja seinäpainikkein/läsnäoloanturilla. Harjoitustilojen säädettävä valaistus on laadultaan pehmeää, häikäisemätöntä valopintavalaitusta käyttäen läsnäolon mukaista ohjausta, mikä vaikuttaa tehokkaasti valaistuksen energiakulutukseen.

JULKISIVUVALAISTUS

Julkisivuvalaistus rakentuu sisä- ja julkisivupintojen valaistustehojen ja -sävyjen sekä liikkuvan valaistuksen yhteisvaikutelmasta. Rakennus elää vuoden- ja vuorokaudenaikojen sekä konserttitapahtumien mukaan. Julkisivun pintaa valotetaan hienovaraisesti Messuaukion sillan rakenteista sekä pylväistä. Rakennuksen kuoreen integroidaan digitaalinen tehostevalaistus korostamaan julkisivun tekstuuria. Lämpötilojen pinnat valaistaan näkymään kaupunkimaisemassa. Ulkovalaistuksella lisätään turvallisuutta ja parannetaan orientoitavuutta alueella. Valaisinvalinnoissa ja ohjaustavoissa huomioidaan energiatehokkuus sekä elinkaari. Julkisivuvalaistus on häikäisemätöntä, eikä se häiritse ympäröivää asutusta ja toimintaa.

8.7 Palotekniset ratkaisut

Palokonsultin palotekninen selvitys piirustuksineen on hankesuunnitelman liitteenä.

Musiikkisali liittyy osaksi Paviljongin rakennuskokonaisuutta, joka on pääkäyttötavaltaan kokoontumistila. Suunnittelun lähtökohtana on määräysten toteutuminen ns. taulukkotoituksen ja toiminnallisen palomitoituksen yhdistelmällä.

Rakennuksen paloluokka on P1. Kaikki uudet kantavat rakenteet ovat pääsääntöisesti luokkaa R 60. Vanhoihin olemassa oleviin rakenteisiin ei tehdä muutoksia. Uudet osastointiluokat ovat pääsääntöisesti EI 60 luokkaa. Laajenuksessa noudatetaan pääsääntöisesti käyttötapaosastointeja. Musiikkisali osastoidaan omaksi palo-osastokseen ja lämpiöt sekä aulat muodostavat oman palo-osastonsa. Porrashuoneet ovat omia osastojaan. Varastot muodostavat omat osastot ja muuntamo osastoidaan omaksi osastokseen, jonka osastointiluokka määräytyy muuntamoluokan mukaan. Alustavat palo-osastorajat ja -luokat on esitetty paloteknisten suunnitelmien liitepiirustuksissa. Pintala- ja kerrososastoinnista poiketaan rakennuksen käytön luonteesta johtuen. Kerrososastoinnista poiketaan musiikkisalin ja aulojen osalta. Suurimman palo-osaston koko on noin 7100 m².

Rakennus varustetaan automaattisella sammutuslaitteistolla ja kattavalla automaattisella paloilmoinnilla. Paloilmoinnin käyttölaite sijoitetaan porrashuoneen sisääntulokerrokseen. Mahdolliset paloilmoinninhajukset esitetään paloteknisessä suunnitelmassa myöhemmässä suunnitteluvaiheessa. Paloilmoinnin ohjaukseen kytketään mm. normaalilanteessa mahdollisesti auki pidettävät palo-ovet ja palo-liukuovet sekä hissi ohjaukset. Laajennuksen tilat varustetaan pikapaloposteilla ja käsiammuttimin. Pikapalopostien alustavat sijainnit on esitetty liitepiirustuksissa.

Kaikki laajennuksen tilat varustetaan koneellisella savunpoistolla. Olemassa olevan aulan ja lämpiön painovoimainen savunpoisto muutetaan koneelliseksi savunpoistoksi. Aulalämpöön savunpoisto tehdään automaattiseksi paloilmoinnin ohjaamaksi järjestelmäksi. Automaattisen savunpoiston korvausilma otetaan ulko-ovien kautta tai niiden yhteyteen tehtävien erillisten korvausilmaikkunoiden/-luukkujen kautta automaattisesti. Ympäristön tilojen, kuten Musiikkisalin savunpoisto tapahtuu koneellisesti käsiohjauksella. Näiden tilojen korvausilma saadaan pelastuslaitoksen toimesta avaamalla tiloihin johtavia ovia käsin. Savunpoiston ohjauskeskus sijoitetaan paloilmoinnin käyttölaitteen viereen. Alustavat ilmamäärät on esitetty liitepiirustuksissa.

Kaikki tilat varustetaan poistumisvalaistuksella. Kaikki uloskäytävät johtavat turvalliseen paikkaan, suoraan ulos. Tiloista, joissa muutoin kuin tilapäisesti oleskelee ihmisiä, on yhteys kahteen uloskäytävään. Alustavat henkilömäärät ja uloskäytävien leveydet on laskettu liitepiirustuksissa. Esitetyt uloskäytävät riittävät lasketulle henkilömäärälle.

Paloturvallisuuden järjestelyissä osa edellyttää jatkosuunnittelussa erityissuunnittelua. Näitä järjestelyjä ovat esimerkiksi poistumiseen esitetyt aulalämpöiden avoyhteydet. Toiminnallisella palomitoituksella tutkitaan jatkosuunnittelussa mm. poistumisturvallisuutta ja savunpoiston riittävyttä sekä automaattisen savunpoiston tarpeellisuutta.

9 HANKEAIKATAULU

Päätöksen hankkeen toteutuksesta ja aikataulusta tekee kaupunginvaltuusto. Hanke-suunnitelma esitellään kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tammi-maaliskuussa 2016.

10 HANKKEEN TOTEUTUS

Kohteen toteutuksen aikataulu ja urakkamuoto riippuvat hankkeesta tehtävistä päätöksistä. Ennen päätöksentekoa tulee selvittää hankkeen rahoitus ja toteutusvaihtoehdot sekä tehdä elinkeinopoliittiset vaikutukset arvioiva selvitys. Päätöksenteon aikataulu on avoin.

11 RAKENTAMIS- JA PURKUKUSTANNUKSET

Investointikustannukset

Investointikustannuksiin lasketaan kuuluviksi purkuun, rakentamiseen, suunnitteluun, rakennuttamiseen, tontin hankintaan, autopaikkojen lunastukseen, kiinteiden kalusteiden, varusteiden ja laitteiden hankintaan sekä rakentamisen aikaisiin korkoihin ja varainhankintaan liittyvät kustannukset.

Tonttikustannukset

Hankkeen rakennuskustannuksissa ei ole huomioitu tontin hintaa, eikä rahoituksen aiheuttamia kuluja.

Rakentamis- ja purkukustannukset

Hankkeen rakennuskustannukset on laskettu Haahtelan tavoitehintamenetelmällä tilaohjelman, arkkitehtiluonnosten, laatu- ja varustetason sekä tontin ominaisuustietojen perusteella. Tavoitehinnassa on huomioitu hankesuunnitelmassa ja sen liitteissä esitetyt hankkeen ominaispiirteet. Lisäkustannuksia on laskettu purku- ja aluetöille, ulkopuolisille rakenteille, perustamiselle, runkotöille sekä ulkovalaistukselle.

Hintatasossa 10/2015 rakennuskustannukset ovat 52 750 000 € (ALV 0 %)

Kustannusjako

Rakennuskustannukset on jaettu käyttäjittäin/toiminnoittain arkkitehtisuunnitelman mukaan. Kustannusjaossa on esitetty myös nykyisten tilojen ja purettavien rakenteiden kustannukset jaoteltuna.

Kustannukset jakautuvat seuraavasti:

Musiikkisali ja siihen liittyvät kustannukset	35 280 000 €
Kongressin ja paviljongin uusien tilojen kustannukset	8 100 000 €
Nykyisten alueiden ja julkisivujen muutoskustannukset	5 400 000 €
Purettavat osat, sisältää rakenteiden vahvistamisen:	620 000 €
A-salin pääty	400 000 €
C-salin pääty	220 000 €
Autopaikkojen lunastushinta	3 350 000 €

12 HANKKEEN TIEDOTUS

Kaupunginhallitukselle hankesuunnitelma esitellään iltakoulussa 18.1.2016. Hankesuunnitelman valmistumisesta laaditaan mediatiedote, joka julkistetaan kaupunginhallitukselle esittelyn jälkeen. Hankesuunnitelma havainnekuvineen laitetaan kaupungin nettisivuille. Hankesuunnitelman kommentointimahdollisuus avataan otakantaa.fi-palveluun 19.1.2016. Kaupunginvaltuustolle asiaa esitellään seminaarissa Paviljongilla 7.3.2016.